

משרד
הבריאות
נחיים בריאים יותר

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על הבריאות

קול קורא לבתי ספר לקבלת הכרה כבתי ספר מקדמי בריאות לשנה"ל תשפ"ב

בית ספר מקדם בריאות מתווה את אבני הדרך לטיפול חברה המודעת לבריאותה, לוקחת אחריות על בריאותה ומשפיעה על סביבתה. זו הדרך לדאוג לבריאות הילדים ובני הנוער עכשיו ובעתיד.

קול קורא זה מטרתו לעודד בתי ספר לעמוד באמות מידה של בית ספר מקדם בריאות ובכך להשפיע על בריאות קהילת בית הספר ולסייע לבתי ספר מקדמי בריאות להרחיב את הפעילות השנתית בתחום הבריאות.

בית ספר הפועל על פי המדדים המפורטים בתוכנית "בוחרים בריא", יזכה להכרה ארצית כבית ספר מקדם בריאות על ידי הפיקוח על הבריאות במנהל הפדגוגי במשרד החינוך ובשיתוף התכנית הלאומית "אפשרי בריא" במשרד הבריאות. תהליך ההכרה מתייחס הן לבתי ספר שהוכרו כמקדמי בריאות והן לבתי ספר שמצטרפים לראשונה. בתי ספר שיוכרו יקבלו תמריץ כספי* לצורך רכישת ציוד או שירותים לפעילות בקידום בריאות בהתאם למפורט.

בית ספר המקדם אורח חיים בריא ופעיל שם לו למטרה להטמיע הרגלים בריאים ולפעול לשלומות קהילת בית הספר ברמת הפרט, הכתה, המוסד החינוכי והקהילה כולה. שילוב תחומי הבריאות בא לידי ביטוי בתוכנית הלימודים הפורמלית והבלתי פורמלית ועל ידי קיום פעילויות מקדמות בריאות בשגרה ובחירום.

בתוכנית מגוון תחומי בריאות בדגש על הנושאים עיקריים: חינוך לתזונה בריאה, הגברת הפעילות הגופנית, טיפוח היגיינה אישית וסביבתית ויצירת סביבה מוגנת לילדים עם אלרגיה למוצרי מזון. נושאים המהווים מרכיבים הכרחיים כחלק מקידום הבריאות והשלומות (Well Being). התכנית מבוססת על שישה עוגנים פדגוגיים-ערכיים: שגרות בריאות ניהול ומדיניות, מנהיגות בריאה, למידה משמעותית של תחומי הבריאות, יזמות וחדשנות, שותפים לעניין ומרחבים מעודדי בריאות.

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים, 9510402 טל' 073-3931412/8

شارع دبوراهننبينة 2, اورشليم-القدس, 9510402 هاتف 073-3931412/8 www.edu.gov.il

מסמך זה עלול להכיל מידע המוגן לפי חוק הגנת הפרטיות – מוסרו שלא כדין עובר עבירה

תהליך הכרה כבית ספר מקדם בריאות:

הפעולות הבאות מתייחסות הן לבתי ספר שמוגדרים כבר כמקדמי בריאות ומעוניינים להמשיך ולקבל הכרה והן לבתי ספר שמצטרפים לראשונה לתכנית:

1. מילוי טופס מקוון (קישור) המפורסם בפורטל מוסדות חינוך לתיעוד פעילויות בתחום קידום בריאות והצהרה של מנהל בית הספר על יישום הפעילויות. הטופס יהיה זמין החל מה- 3.4.22 עד ה- 30.6.22 (ב' ניסן, תשפ"ב - א' תמוז, תשפ"ב). את הטופס המקוון ימלא מנהל המוסד החינוכי או מי מטעמו.
2. תיעוד פעילויות בתחום הבריאות וצירופו בטופס המקוון.
3. קבלת אישור הכרה רשמי כבית ספר מקדם בריאות על פי תכנית "בוחרים בריא" (לחצו), על ידי פרנטית הבריאות המחחית.

*ככל שיוקצה תקציב ובהתאם לקיום תקציב לבתי ספר מקדמי בריאות, הסכום **המשוער** לתקצוב מוסד חינוך לשנת הלימודים תשפ"ב כ- 3250 ש. התקצוב הכולל יחולק בין כל בתי הספר שיוכרו כמקדמי בריאות בהתאם לקריטריונים, באופן שווה.

מדדים להכרה כבית ספר מקדם בריאות - "בוחרים בריא"

המדדים כוללים מדדי חובה ומדדי רשות:

- - מדדי חובה
- - מדדי רשות

1. מנהיגות בבריאות

- מחויבות המנהל ליישום התכנית
- מינוי מוביל בריאות בבית הספר
- השתתפות מוביל בריאות בפיתוח מקצועי בתחום הבריאות (החל משנה שנייה להכרה)
- קיימת ועדת היגוי פעילה הכוללת הנהלה, מורים, תלמידים, הורים
- חדר מורים לומד בריאות:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - למידת עמיתים בחדר מורים
 - שילוב תחום הבריאות בהשתלמות מוסדית
 - הורה מעשיר לחדר מורים – לפחות 2 מפגשים בתחום הבריאות
 - הרצאות מומחים בתחום הבריאות - לפחות 2 הרצאות בשנה
 - סיור לימודי בתחום הבריאות
 - אחר _____
- אקטיביזם בבריאות מנהיגות צעירה:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - הובלת ועדות תלמידים מקדמות בריאות
 - הובלת מועצת תלמידים מקדמת בריאות
 - קיום חונכות בבריאות
 - תלמידים מלמדים תלמידים בתחום הבריאות
 - למידה מבוססת פרויקטים - PBL בתחום הבריאות
 - שילוב כלים של מדידה והערכה בתחום הבריאות
 - אחר _____

2. שגרות בריאות, ניהול ומדיניות

- יישום חזר מנכ"ל בתחום התזונה (כולל הזנה, כיבוד, ממכר מזון ועוד)
- הטמעת התקנות לפיקוח על איכות המזון ולתזונה נכונה במוסדות חינוך:
- דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
- מתן הנחיות תזונתיות לקראת חגיגות וחגים
- מתן הנחיות תזונתיות לקראת טיולים
- התייחסות לנושאי קידום בריאות באסיפות הורים
- ממכר בריא בקפיטריה
- חגיגות ימי הולדת בריאות
- הגשת כיבוד בריא באירועים ובחגים - באסיפות הורים/ בימי הורים/ בחגים/ בימי הולדת/ באירועים בית ספריים
- אחר _____
- יישום חזר מנכ"ל בתחום איסור העישון במוסדות החינוך
- יישום מודל סביבה מוגנת לילדים עם אלרגיה למוצרי מזון
- יישום תכנית בריאות שנתית/תיעוד פעילויות מאירועים או פעילויות בתחום הבריאות

לימוד תחומי הבריאות

- תזונה בריאה - לימוד נושא אחד לפחות מתוך תכנית "אוכלים את זה", במשך שני שיעורים בכל שכבת גיל והטמעת קשת המזון החדשה
- הגברת פעילות גופנית - תוספת 90 דקות פעילות גופנית, בנוסף לשיעורי החינוך הגופני, במהלך יום הלימודים לאורך השנה (במהלך השיעורים וביניהם) - "תכנית הולכים על זה":
- דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
- הפסקות פעילות מתקיימות: פעם ביום / פעמיים בשבוע / פעם בשבוע / פעם בחודש / אחר
- קיום הפוגות פעילות בזמן שיעורים בכיתה
- באף שיעור 1 2 3 4 5 בכל השיעורים
- לימוד תחומי דעת (אנגלית, מתמטיקה, שפה, מוסיקה וכדומה), באמצעות תנועה
- באף שיעור 1 2 3 4 5 בכל השיעורים
- קיום טורנירים בבית הספר: 1-2 טורנירים בשנה לשכבה / 3-4 טורנירים בשנה לשכבה מעל 4 טורנירים בשנה לשכבה
- קיום מיזם לעידוד הליכה לבית הספר
- שילוב תכניות להגברת הפעילות הגופנית בתלב"ס
- זחז/ קרן קרב/ פכ"ל/ תל"ן/ שווה בספורט/ אחר
- טיפוח היגינה - העברת שיעור אחד לפחות לכל כיתה בנושא היגינה

3. יוזמות וחדשנות

- קיום יוזמות ו/או מציאת פתרונות חדשים לקידום בריאות:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
- השתתפות בהאקתון בתחום הבריאות – בית ספרי/ שכבתי
- קיום שולחנות עגולים בתחום הבריאות
- הובלת קבוצת הליכה/ ריצה בית ספרית או בין – דורית
- שימוש בכלים דיגיטליים ויישומונים שונים להטמעת התנהגויות בריאות
- למידת חקר בתחום הבריאות
- אחר _____

4. שותפים לעניין:

- יצירת שיתופי פעולה בתוך ומחוץ לבית הספר-
- צוות שותף בפעילויות לקידום בריאות בבית הספר:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - שילוב תכנים מתחום הבריאות בתחומי הדעת השונים
 - שילוב הפוגות פעילות ולמידה בתנועה, על ידי כלל צוות המורים
 - אחר _____
 - הורים שותפים בפעילויות לקידום בריאות בבית הספר:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - ועד הורים מוסדי
 - ועד הורים כיתתי
 - הורים מומחים בתחום הבריאות
 - הורים מתנדבים
 - אחר _____
 - קהילה שותפה- שיתוף פעולה עם גורמים חוץ בית ספריים לקידום בריאות בבית הספר:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - בתי ספר/גנים עמיתים
 - תנועות נוער
 - אחות בית הספר
 - מועדון גיל הזהב
 - רשות מקומית/ עירייה- מנהל אגף חינוך/ מתאם יחידת בריאות/ מחלקת ספורט/ תזונאית או דיאטנית רשותית
 - חברות טכנולוגיות, תעשייה ומסחר
 - נציגי מוסדות ממשלתיים-משרד בריאות/איכות הסביבה/ תרבות וספורט/ רווחה/ אחר
 - עמותות
 - אחר _____

- העברת והפצת הידע והעשייה החינוכית:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
- מידעון/עיתון חודשי
 - שיתוף בערוצי המדיה השונים
 - חניכת בית ספר אחר - שם בית הספר _____
 - סרטוני הסברה והמחשה
 - אחר _____

5. **מרחבים מעודדי בריאות:**

- פיתוח וטיפוח מרחבים בית ספריים מעודדי בריאות
- מרחב כיתתי מעודד בריאות:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - עיצוב סביבה כיתתית עם תכנים בנושאי בריאות
 - ארגון כיתה מאפשר תנועה
 - ריהוט מאפשר תנועה
 - סביבה נקייה ומטופחת
 - אחר _____ - מסדרונות מעודדי בריאות:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - משחקי רצפה
 - כרזות
 - שילוט
 - פוסטרים
 - אחר _____ - חצרות מעודדות בריאות:
דרכי היישום (חובה לבחור לפחות אחת מדרכי היישום הבאות)
 - מתקני חצר
 - משחקי רצפה
 - גינה אקולוגית, גינת מאכל
 - הצללה
 - ברזיות תקינות
 - פחי אשפה בחצרות
 - אחר _____

לשאלות על תהליך ההכרה, ניתן לפנות לרפרנטית המחוזית בדוא"ל:

briut@education.gov.il
nuritbe@education.gov.il
helihoc@education.gov.il
hadasshe@education.gov.il
michaletz@education.gov.il
eti.dvash@gmail.com
danielamo2@education.gov.il
yochile@education.gov.il
ritasol124@gmail.com

נורית ברגר גיל
רחל חכמה
הדס שרר
מיכל עציון
אתי דבש
דניאלה מורם
יוכבד לזין
ריטה סולברג

מטה ארצי
מחוז צפון
מחוז חיפה
מחוז מרכז
מחוז תל אביב
מחוז ירושלים ומנח"י
מחוז דרום
מחוז חרדי
מחוז התיישבותי

בכבוד רב,
אפרת לאופר

מנהלת תחום הבריאות
המנהל הפדגוגי

נספח 1 – ניצול מענק כספי

בתי הספר מתבקשים להעביר דוחות ביצוע לפעולות שאושרו. את הדוחות יש להעביר לצוות הדרכה בבריאות המחוזי / רפרנטית בריאות מחזית בצירוף חשבוניות חאת רק עבור הוצאות ייעודיות לנושא קידום הבריאות ושאינן ממומנות על ידי המשרד או משרד ממשלתי אחר.

המענק נועד לסייע בהטמעת יעדי הבריאות הבית ספריים ולהפוך את הסביבה הבית ספרית לבריאה יותר. להלן רשימת הפעולות שאושרו לניצול המענק.

הערות	אופי פעילות
עמידה בקריטריונים של אנשי מקצוע בקידום בריאות (מאמני כושר, מאמני מדיטציה, יוגה, אחיות, שף, דיאטנים קליניים ועוד)	מפגשים/ השתלמות/ בנושא קידום פעילות גופנית/ תזונה בריאה / ייעוץ ליווי ביה"ס בתהליך אימוץ עקרונות בריאות ליצירת סביבה בריאה לצוות בית ספרי.
עבור הרצאות בנושא אורח חיים בריא ופעיל ע"י אנשי מקצוע מוסמכים בתחום בלבד (מורים/ות לחינוך גופני, פיזיותרפיסטים/ות, דיאטנים/ות קליניים, אחים/ות, רופאים/ות).	הרצאות וסדנאות בתחום הבריאות (תזונה, פעילות גופנית והיגיינה) לתלמידי בית הספר ולהוריהם.
חומרי למידה מאושרים ועדכניים.	חומרי למידה רגילים ודיגיטליים בתחום אורח חיים בריא/ קידום בריאות כגון: חוברות למידה, ספרים, תוכנות מחשב, סימולציות, ספרים דיגיטליים, מדיה דיגיטאלית.
כחלק מתכנית לתזונה נכונה ובריאה	הקמה ותחזוקה של גינות ירק ותבלינים בית ספריות.
	ציוד, כלים ואביזרים בתחום המזון והתזונה הבריאה כגון: מודלים לקשת המזון החדשה ולסימוני מזון, מפות, דגמים, פוסטרים, קופסאות רב פעמיות לארוחה בריאה, ציוד למעבדה ייעודית לתזונה.

הערות	אופי פעילות
	<p>ציוד, כלים ואביזרים בתחום הפעילות הגופנית ושילובם בביה"ס בהיבט אישי וחברתי כגון: דלגיות, משקולות, כדורים מתנפחים, מקלות לתיפוף על הכדורים, מכשירים למיני חדר כושר בבית הספר, אביזרים לפעילות אישית בתחום כדוגמת מד דופק ומד צעדים.</p>
	<p>סביבה בית ספרית מקדמת בריאות משחקי רצפה להפעלה, הצללה, מתקני שתייה, הצבת מתקני חנייה לאופניים בכניסה לבית הספר, מקרן להפעלת ריקודים בחדר גדול, קירות פעילים לבריאות, שילוט בית ספרי עם מסרים מקדמי בריאות (על קירות, מדרגות ועוד).</p>